

Kinnitatud SA Saaremaa Muuseumi nõukogu

6.12.2018. a protokollilise otsusega nr

SA SAAREMAA MUUSEUMI ARENGUKAVA 2019-2023

Eessõna

1865. aastal asutatud Saaremaa Muuseum on pika kogumis- ja teadustöö traditsiooniga Eesti vanimaid ja külastatavamaid muuseume, mis koosneb Kuressaare linnus-kindlusest, Mihkli Talumuuseumist ning Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumist. Lisaks on muuseumi koosseisus Saare Arhiivraamatukogu.

Seoses muuseumimaastiku üldiste muutustega riiklikul tasandil loodi 2017. aastal riigi ja kohaliku omavalitsuse osalusega sihtasutus, mille eesmärk oli tihendada muuseumi koostööd omavalitsuste ja kogukonnaga ning edendada muuseumi kui kultuuriettevõtte rolli.

Uuel arenguperioodil on SA Saaremaa Muuseum tegevused seotud kolme põhieesmärgiga – muuseum kui Saaremaa keskne mäluasutus, muuseum kui meeldejäeva elamuse pakkuja ja muuseum kui hea peremees ja organisatsioon. Arengukavale on lisatud 2018. aasta hetkeseis, tegevused strateegiliste eesmärkide täitmiseks ning finantsplaan. Fookusesse tõusevad muuseumi uue ekspositsiooni loomine, läbimõeldud ja professionaalne näituse- ja haridustöö, kogude kättesaadavuse parandamine ning aktiivne koostöö erinevate institutsioonide ja asutustega nii Eestis kui rahvusvahelisel tasandil. Oluline rõhk on muuseumi teeninduse uuele kvaliteedile viimisel, teenuste arendamisel ja turundusel ning muuseumi kui terviku arendamisel.

Sihtasutuse põhikirjaline eesmärk on oma vara valitsemise ja kasutamise kaudu koguda, säilitada, uurida ja vahendada Saare maakonna kultuuripärandit hariduslikel, teaduslikel ja elamuslikel eesmärkidel ning tugevdada Saare maakonna kultuuri-, haridus- ja turismialast konkurentsivõimet.

Sihtasutuse arengukava on koostatud viieks aastaks. Vähemalt üks kord aastas annab juhatuse liige nõukogule ülevaate arengukavas kirjeldatud eesmärkide täitmise ning vajalike muudatuste või täpsustuste kohta.

Visioon

Saaremaa Muuseum on Saaremaal toimunu ja toimuva talletamiskoht ning keskne mäluasutus maakonnas. Muuseum on nii kodu- kui ka välismaal tuntud Saaremaa sümbolmärk. Muuseum on koht, kuhu inimesed heameelega tulevad ning kust lahkuvad rahulolevana ja targemana. Muuseum on üks Läänemere saarte muuseumide ning linnuste ja teiste Saaremaa ja Eesti muuseumide koostöö edendajaid. Muuseum on väga hästi toimiv organisatsioon ning kõrgelt hinnatud tööandja.

Missioon

Saaremaa Muuseum on Saaremaa kui eripärase looduse, ajaloo ja kultuuriga piirkonna identiteedi säilitaja ja tugevdaja ning Saaremaa ja saarlaste lugude uurija, koguja ja vahendaja. Muuseum aitab kohalikel inimestel tunda ennast saarlasena ning tekitada külalistes arusaamist saarlastest ja saarlusest.

STRATEEGILISED EESMÄRGID

1. Muuseum on ja jääb Saaremaa keskseks mäluasutuseks

- Saaremaa Muuseum kogub, süstematiseerib, säilitab ja uurib Saaremaa ja saarlastega seotud vaimset ja materiaalist kultuuripärandit;
- Kogud on hästi hooldatud ja tehtud kõigile huvilistele kättesaadavaks;
- Muuseum on usaldusväärne teadusasutus ja Saaremaa ajaloo ja koduloo-uurimise koordinaator;
- Muuseumi spetsialistid viivad läbi ja toetavad teisi uurijaid erinevate koduloo- ja ajaloolaste uurimistööde läbiviimisel;
- Muuseum avaldab regulaarselt uurimistööde tulemusi oma ja teistes publikatsioonides;
- Muuseum on tunnustatud koostööpartner teistele muuseumidele, teadusasutustele ja koolidele, mis aitab tõsta huvi Saaremaa temaatika ja sellega seonduvate uurimisteede vastu;
- Mitmekülgne ja kaasahaarav, muuseumi kogudel ja teadustööl põhinev ekspositsioon koos haridusprogrammidega aitavad Saaremaad tundma õppida kõikidel – väikelastest kuni väärika vanusega külastajateni.

Mõõdik	Tase 2018	Tase 2023
Kogud MuIS'is (kirjeldatud museaalid MuIS-s)	75%	87%
Kogud digiteeritud (digikujutised MuIS-s)	30%	60%
Oma publikatsioonid	1 aastas	Hoida taset
Mujal avaldatud artiklid	20	25
Konverentsid, seminarid, õppepäevad	2	5
Koostööprojektid	2	3

2. Muuseum pakub meeldejäävaid elamusi igas vanuses külastajale

- Saaremaa Muuseumi külastus on meeldejääv ja hariv elamus. Saaremaa ajalugu ja saarlaste lood kõnetavad külastajaid nii Eestist kui ka mujalt. Muuseum pakub külastajaelamust kõnekate hoonete, näituste, eksponaatide, haridusprogrammide, ürituste ning interaktiivse kogemuse kaudu. Muuseumi külastatavus on stabiilselt tõusutrendis;
- Kuressaare kindlus kui Põhja-Euroopa üks terviklikumaid kindlusarhitektuuri näiteid, mis on oma pika ajalooga tunnistuseks Läänemere-äärsete rahvaste arhitektuuri ja kultuuri tihedatest sidemetest, on välja arendatud emotsionaalselt köitvaks ja harivaks fortifikatsiooniajaloo teemapargiks;
- Kindlus on jätkuvalt Kuressaare elanike ja külaliste üheks olulisemaks puhkekeskuseks, kuhu tullakse üksi, perede või sõpradega, et veeta lõõgastav hetk looduslähedases keskkonnas või nautida erinevaid vabaõhuüritusi;
- Konvendihoone muuseumi keskse ehitisena on meeldejääv, eeskujulikult restaureeritud, professionaalselt kujundatud ja hästi hooldatud keskaja arhitektuuri ning muuseumiekspositsiooni keskkond;
- Mihkli Talumuuseum kui Eesti taluarhitektuuri väärtuslik näide on hästi hooldatud ja eksponeeritud ning saanud üheks Lääne-Saaremaa turismimagnetiks;
- Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumi erilise ja kogu Eesti kultuuriloos olulise identiteediga arhitektuurselt tagasihoidlik kompleks äratab üha suuremat tähelepanu ja sellest on saanud erinevate kultuuriürituste toimumise koht;
- Saaremaa Muuseum on külastajatele meeldejääv professionaalse ja kõrge teeninduskultuuriga asutusena.

Mõõdik	Tase 2018	Tase 2023
Külastajate arv kokku:	102100	105900
Kuressaare linnus-kindluses	94000	96000
sh tasuta	33000	33000
Mihkli talumuuseumis	7500	9000
sh tasuta	1000	1000
Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumis	600	900
sh tasuta	280	400
Näituste arv	16 (sh rändnäitusi 6, omanäitusi 6)	15 (sh rändnäitusi 4, omanäitusi 1–3)
Haridusprogrammide arv	14 (neist 8 erinevatele vanuseastmetele)	20
Läbi viidud haridusprogramme aastas	80	150

Muuseumi haridusprogrammides osalenud laste arv	2300	3000
Üritused Kuressaare linnus-kindluses (sarjad loetud üheks ürituseks, nt „Vaimude tund”)	21	20
Üritused Mihkli Talumuuseumis (sarjad loetud üheks ürituseks, nt „Jõulud Mihklis”)	5	9
Üritused Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumis	3	6
Meediakajastused	25 sõnumit, 30 artiklit aastas	30 sõnumit, 40 artiklit aastas
Trip Advisor	4,9	Hoida taset

3. Muuseum on eeskujulik peremees ja edukas organisatsioon

- Muuseum jätkab professionaalsel tasemel enda hallatava kinnisvara hooldamist ja ehitismälestiste uurimist ning restaureerimist, olles sellega eeskujuks ja nõustajaks teistele ehtis- ja kultuurimälestiste omanikele;
- Kuressaare kindluse territooriumil keskendutakse konvendihoonde hooldus- ja restaureerimistöödele ning parema ja kõrgetasemeliselt disainitud muuseumi ruumiprogrammi loomisele;
- Mihkli Talumuuseumis läbivad kõik hooned olulise restaureerimisprogrammi. Osa hooned kohandatakse aastaringseks kasutuseks. Kaasajastatakse muuseumi puhkekeskuse territoorium ja rajatised;
- Muuseum on optimaalse struktuuriga nüüdisaegne organisatsioon ja hinnatud tööandja, mis laiendab oma võimalusi, tuginedes läbimõeldud majandamisele, aktiivsele turundusele ja innovatsioonile;
- Muuseum on majanduslikult edukas, omatulu suureneb stabiilselt ja on rakendatud muuseumi (sh töötajate) arendamiseks. Sihtasutuse ühe omanikuna on kohalik omavalitsus asunud muuseumi planeeritult ja stabiilselt majanduslikult toetama.
- Muuseumil on tugev bränd ja meelde jääv tunnuslause. Jõuliselt panustatakse teenuste arendus- ja turundustegevusse;
- Muuseum on avatud organisatsioon, mis teeb tihedat koostööd kohaliku omavalitsuse, erinevate seltside ja ühendustega ning Saaremaa koolidega. Jätkub koostöö vabatahtlikega, asutatakse oma toetusseltsing seltsi või klubi näol.

Mõõdik	Tase 2018	Tase 2023
Investeeringud Kuressaare kindlusesse	435784 €	60000 €
Investeeringud Mihkli Talumuuseumisse	12000 €	30000 €
Investeeringud Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumisse	0	0 €
Omatulu toodete ja teenuste müügist (sh piletitulu €)	325000	350000
KOV tegevustoetus	0% eelarvest	33% eelarvest
Töötajate koolituste arv aastas	13	15–20
Töötajate arv	32	35
Vabatahtlike arv	30	50

Arengukava lisadokumendid on:

Lisa 1: SA Saaremaa Muuseumi hetkeolukord 2018. aastal.

Lisa 2: Tegevused SA Saaremaa Muuseumi strateegiliste eesmärkide täitmiseks aastatel 2019–2023.

Lisa 3: SA Saaremaa Muuseumi arengukava finantsplaan.

SA SAAREMAA MUUSEUMI HETKEOLUKORD 2018. AASTAL

Muuseumi tugevused

- Saaremaa Muuseum on rahvusvaheliselt tuntud Eesti märk ning Saaremaa visiitkaart, saarte ja linnuste esindus Eestis; populaarne vaba aja veetmise keskkond Kuressaares ja Vikil.
- Pika teadustöö ja publitseerimise traditsiooniga muuseum on Saaremaa oluline mäluasutus ning üks suurema külastatavusega Eesti muuseume.
- Muuseum paikneb väga väärtuslikes ja ainulaadsetes, strateegiliselt heas asukohas olevates ajaloo- ja ehitismälestistes – Kuressaare linnus-kindluses, Mihkli talukompleksis ning Johannes ja Joosep Aaviku kodumajas. Muuseum mõtestab ja eksponeerib nende lugu laiale maailmale.

* Kuressaare linnus-kindlus on Saaremaa identiteedi oluline osa ja Eesti üks olulisemaid turismiobjekte, oluline lüli maailma linnuste võrgustikus ning Läänemeremaade Linnusmuuseumide Assotsiatsiooni ja Eesti Linnusmuuseumide Ühenduse liige. Kindluses on lõppenud suuremahulised restaureerimistööd, vallid, kraavid ja ümbrus on korras. Tehtud tööd on pälvinud mitu auhinda, linnus on lõimitud Kuressaare linna ajaloolis-kultuurilise taristuga.

* Mihkli Talumuuseum tutvustab ja hoiab elus saare rahvakultuuri ja vaimset pärandit nii seda eksponeerides kui korraldades erinevaid koolitusi ja pärandipõhiseid sündmusi. Mihkli on oluline kogukonna keskus.

* Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseum hoiab Eesti vaimuelu suurmeeste pärandit. See on saare ja Eesti vaimuelu oluline keskus, mida on vaja senisest oluliselt rohkem tutvustada.

- Muuseumi tegevus põhineb väärtuslikel hoonetel ja kogudel, väärtustatakse mõtestatud kogumist, kestlikku säilitamist, teadustööd ja köitvat eksponeerimist-tutvustamist. Siin tehakse professionaalset, mitmekülgselt ja sisukat näituse- ja haridustööd.
- Saaremaa ajalugu käsitlevad kogud on esinduslikud, mitmekesised ja rikkalikud ning neil on head säilitustingimused. Kogudel on palju kasutajaid. Kogudest 30% on digiteeritud ja 75% on muuseumide infosüsteemis MuIS kirjeldatud ning kättesaadavad.
- Muuseum on kärghmuuseum, kus Kuressaare linnus-kindlus, Mihkli Talumuuseum, Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseum, samuti Saare arhiivraamatukogu koguvad ja vahendavad nii koos kui ka iseseisvalt Saaremaa elanikele ja külalistele mitmekesiseid teadmisi ja elamusi üle kogu Saaremaa.
- Muuseum teeb koostööd mälu-, kultuuri- ja haridusasutustega Eestis ja väljaspool ning on tunnustatud konverentsi- ja hariduskeskus.
- Muuseum on oluline partner Saaremaa arengu suunamisel ning aktiivne sotsiaalse ja kultuuriosaluse käivitaja. Muuseum on saarlastele autoriteetne kultuuri-, haridus- ja teaduskeskus, kus pakutakse harivat ja põnevat tegevust erinevatele sihtrühmadele ja kõikidele põlvkondadele.
- Muuseumi kohalolu on tunda kõikjal Saaremaal nii rändnäituste, sündmuste kui ka teavitustöö kaudu, muuseum on oluline partner Saaremaa traditsiooniliste sündmuste korraldamisel. Muuseumil on hea renomee, siin korraldatakse olulisi tähtsündmusi, nt abieluregistreerimisi, ja teda tuntakse usaldusväärse partnerina.

Muuseumi nõrkused

- Saaremaa Muuseum on kärpmuuseum, mis paikneb erinevates kohtades ning erinevates tingimustes. See mõjutab otseselt organisatsioonikultuuri, ühtehoidmist ja info ladusat liikumist.
- Mõisteid ja kuvandeid Kuressaare linnus, Saaremaa Muuseum, loss ja kindlus ei kasutata arusaadavas ja mõjusas tasakaalus.
- Kindlusekompleksi kasutus on piisavalt välja arendamata.
- Muuseum ei ole suutnud piisavalt publikut kõnetada, oma tegemisi turundada, külastajate arv ei ole kasvanud. Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumis ja Mihkli Talumuuseumis käib vähe külalisi.
- Kvalifitseeritud spetsialistide puudus muuseumitöö eri valdkondades, mitu olulist uurimis- ja tegevusvaldkonda, nt müük ja arendustöö vajab lisatööjõudu, vaja on uusi teadureid.
- Mihkli talumuuseumile ning Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumile jagub muuseumi sees liiga vähe tähelepanu, Aavikute majamuuseumisse on vaja sisulist töötajat.
- Vähene orienteeritus lastele, vanemaealistele ja erivajadustega inimestele.
- Avalikud ruumid ja püsinäitused ei ole piisavalt külastajasõbralikud.
- Püsinäitustel puudub mitmetasandiline informatsioon, mis võimaldaks väljapanekutega tutvuda nii pealiskaudsemalt kui ka põhjalikumalt, esile ei ole toodud kõige olulisemat, vähe on võõrkeelseid selgitusi, erivajadustega (nt liikumisraskustega) inimestele ei ole piisavalt häid lahendusi.
- Uusimate tehniliste vahendite, eelkõige digitehnoloogia vähene kasutamine näitustel.
- Kogude digiteerimise jõudlus on ebapiisav.
- Näitusesaalide töötajad vajavad täiendavat giidi- ja võõrkeeleõpet, nende töötingimused on ebarahuldavad.
- Asutusesisene teabe- ja mõttevahetus on ebapiisav, muuseumi töötajad vajavad enamat motivatsiooni ja meeskonnatunnet.
- Looduspärandil on muuseumi kollektsioonide kujunemisel oluline osa. Arvestades loodusturismi osatähtsuse jätkuvat kasvu on valdkond muuseumi näitustel ja programmides vähe kasutatud. Muuseum teeb vähe koostööd Saaremaa looduse spetsialistidega.
- Rahvusvahelisi koostööprojekte on vähe.
- Turismi kasvust ja suursaarte omapärast johtuvate eeliste ülehindamine. Mõtte „lossi tullakse niikuinii” prevaleerimine, teiste sihtkohtade poolset konkurentsi ei tajuta.
- Tegevuste hooajalisus.
- Muuseumipood ja -meened vajavad läbimõeldud kontseptsiooni.

Muuseumikülastust iseloomustavad arvud

●

Külastajate arv kokku:	102100
Kuressaare linnus-kindluses	94000
sh tasuta	33000
Mihkli talumuuseumis	7500
sh tasuta	1000
Johannes ja Joosep Aaviku majamuuseumis	600

sh tasuta	280
Haridusprogrammides osalejaid	2300
Piletitulu	220000
Muuseumipoe tulu	45000
Ürituste tulu	65000
Täiendav tulu projektidest	7000
Meediakajastused	25 sõnumit, 30 artiklit aastas.

Muuseumivälised tegurid ja ohud

- Geograafilisest asendist tingitud eripärad, sh lisakulud ja kogukondliku tagamaa väiksus.
- Tallinnastumine ja haldusreformiga seotud Saaremaa “linnriigistumine” ja maakondliku identiteedi nõrgenemine.
- Stabiilse laeva- ja lennuühenduse puudumine naaberriikidega.
- Projektipõhisuse domineerimine tähendab, et projekti kirjutamine ja aruandlus võtab rohkem aega kui sisuline töö ja eesmärgini jõudmine. Projektipõhisusele sunnib krooniline alarahastatus.
- Sotsiaalsest survest johtuv teemapargiks või lõbustuspargiks muutumise oht. Muuseum peab jääma eelkõige muuseumiks.
- Kohalike elanike arvu vähenemine.
- Tööjõu valikuvõimaluste piiratus.
- Sihtasutusena muuseumi juhtimise võimalik politiseerimine.

**TEGEVUSED SA SAAREMAA MUUSEUMI STRATEEGILISTE
EESMÄRKIDE TÄITMISEKS AASTATEL 2019–2023**

Muuseumi strateegilised eesmärgid on:

1. Muuseum on ja jääb Saaremaa keskseks mäluasutuseks;
2. Muuseum pakub meeldejäädavaid elamusi igas vanuses külastajale;
3. Muuseum on eeskujulik peremees ja edukas organisatsioon.

TEGEVUSED EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS

1. MUUSEUM ON JA JÄÄB SAAREMAA KESKSEKS MÄLUASUTUSEKS

ÜLESANNE	TASE 2018	TEGEVUSED AASTATE LÕIKES	TASE 2023
Võtmetegevus 1.1	Muuseumi Saaremaa-teemaline pärandkultuuri- ja ajaloolane uurimistöo.		
Uurimistöo muuseumis.	Uurimistöoga tegelevad muude tööde hulgas regulaarselt vähemalt 4 muuseumi töötajat.	Regulaarne töö vastavalt aasta tööplaanidele. 2019 – Laurentiuse kiriku ajalugu arheoloogiliste uurimistulemuste valguses. 2019 – Nõukogude sõjaväebaaside mõju Saaremaa elanikkonnale. 2019 – Kuressaare Eesti Seltsi ajalugu. 2020 – Kuressaare vanalinna ajalugu arheoloogiliste uurimistulemuste valguses. 2021 – Salme laevaleidude teaduslik läbitöötamine ja esitlus. 2019–2020 – Saaremaa fotograafia ajalugu.	Uurimistöoga tegelevad muude tööde hulgas regulaarselt vähemalt 4 muuseumi töötajat. Uurimistöo tulemused kajastuvad muuseumi uues püsiekspositsioonis ning uutes haridusprogrammides.

		<p>2019–2023 – Maakonna omavalitsuste ajalugu.</p> <p>2019–2023 – Saaremaalt pärit ja/või siin tegutsenud silmapaistvate inimeste biograafiad.</p> <p>2019–2023 – Kuressaare ajalooliste hoonete andmebaasi uuendamine ja digiteerimine.</p> <p>2020–2021 – Kuressaare merekooli ajalugu ja selle vilistlased.</p> <p>2019–2020 – Eesti Vabariigi taastamine Saaremaal ja ühiskonna kohanemine.</p> <p>2021–2023 – Nõukogude perioodi igapäevaelu.</p> <p>2020–2023 – Kihelkonna kihelkonna asustuse ajalugu.</p>	
Konverentsid, seminarid, õppepäevad.	Aastas toimub 1 konverents ja 3 teaduspäeva.	<p>2019 – konverents „Mässu kaudu vabasse riiki“.</p> <p>2020 – Sõjaväebaaside-teemaline konverents.</p> <p>2021 – „Kalevipojad” – saarlaste väljarännet käsitlev konverents. Teadusüritused oluliste tähtpäevade puhul:</p> <p>2021 – konverents</p>	Aastas toimub vähemalt 1 konverents ja 3 teaduspäeva.

		<p>„Kuressaare merekool – 120“ 2021 – konverents „Kõljala põllutöökool – 100“ 2021 – „Kaarma seminar – 150“ 2022 – „Laulu- ja mänguselts <i>Lyra</i> – 125“ 2022 – „Kingissepa-nim. kolhoos – 75“ 2023 – „Aurulaevaselts <i>Osilia</i> –150“ 2023 – konverents „Arnold Allik – 100“</p>	
Saaremaa loodus- ja kultuurimälestisi ning vaatamisväärsusi tutvustavad projektid.	Teemad on leidnud kajastamist muuseumi püsiekspositsioonis ning kajastuvad haridusprogrammides.	2018–2013 – iga-aastane arheoloogilisi uuringuid tutvustav näitus.	Teemad on leidnud kajastamist muuseumi püsiekspositsioonis. Igal aastal korraldatakse eraldi ülevaatenäitus ja/või seminar ja/või konverents olulisematest uurimistöödest ja avastustest.
Võtmetegevus 1.2	Kogude säilitamine, täiendamine, digiteerimine, kirjeldamine ja retrospektiivne sisestamine Muuseumide Infosüsteemi (edaspidi MuIS) ning hoidlates olevate kogude nähtavaks tegemine.		
Kogumistöö on eesmärgipärane.	Kogumispõhimõtted on välja töötatud	Kogumistöö on eesmärgipärane.	Kogumispõhimõtted on välja töötatud ning kogumine eesmärgipärane.
Kogude täiendamine	Uusi museaale 720.	Kogude täiendamine.	Uusi museaale aastas ca 700.
Kogude kättesaadavaks tegemine.	Museaale digiteeritud 30%.	Kogude kättesaadavaks tegemine.	Museaale digiteeritud 60%.
Kogude varasem ja suuremahulisem kättesaadavaks tegemine.	Ühised digiteerimisprojektid Rahvusarhiivi ning Eesti Rahva Muuseumiga.	Kogude varasem ja suuremahulisem kättesaadavaks tegemine.	Ühised digiteerimisprojektid Rahvusarhiivi ning Eesti Rahva Muuseumiga.
Kogude kasutatavuse	MuIS-s on kirjeldatud 75% museaalidest.	Kogude kasutatavuse	MuIS-s on kirjeldatud 87% museaalidest.

suurendamine.		suurendamine.	
Kogude populariseerimine.	Hoidlates olevate kogude tutvustamine avalikkusele on juhuslik.	Kogude populariseerimine.	Hoidlates olevate kogude tutvustamine avalikkusele on võimalusel teenusena kodulehel olemas.
Kogude säilitamistingimuste tagamine.	Hoidlapinnast vastab nõuetele 92%.	Kogude säilitamistingimuste tagamine.	Hoidlapinnast vastab nõuetele 92%.
Koostöö teiste eesti muuseumitega.	Ühised kogumis- ja kogude hindamisprojektid näiteks SA-ga Eesti Meremuuseum, SA-ga Virumaa Muuseumid, Tartu Ülikooli muuseumid jm; 2018. aastal SA-ga Hiiumaa Muuseum ning Muhu Muuseumiga.	Koostöö teiste Eesti muuseumitega on regulaarne.	Ühised kogumis- ja kogude hindamisprojektid näiteks SA-ga Eesti Meremuuseum, SA-ga Virumaa Muuseumid, Tartu Ülikooli muuseumid jm; 2018. aastal SA-ga Hiiumaa Muuseum ning Muhu Muuseumiga.
Võtmetegevus 1.3	Arhiivraamatukogu teenuse pakkumine, täiendatakse ning korrastatakse käsikirja-, perioodika- ja raamatukogu.		
Arhiivraamatukogu, sh käsikirja-, perioodika- ja raamatukogu täiendamine ja korrashoid.	Raamatute jm trükiste kogumise põhimõtted on selged ning koostööd tehakse Kuressaare Maakonna Keskraamatukoguga. MuISis on kirjeldatud 21%.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul.	Käsikirja-, perioodika- ja raamatukogust on MuISis ja/või raamatukogude infosüsteemis kirjeldatud 60%
Arhiivraamatukogu avatus.	Arhiivraamatukogu on kõikidele avatud kogu tööädala jooksul.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul.	Arhiivraamatukogu on kõikidele avatud kogu tööädala jooksul.
Võtmetegevus 1.4	Koostöö kodu-uurijate, õpetajate, genealoogide, giidide jt-ga.		
Paikkondliku ja perekondliku ajaloo uurimise populariseerimine	Toimuvad genealoogia teabepäevad. Tihedam koostöö toimub Valjala ja Lümända ajalooõpetajatega.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul.	Tegevus on laienenud kõikidesse Saaremaa piirkondadesse.
Kodumaiste ja välismaiste muuseumikülalastajate mitmekesisem harimine	Toimunud on 1 teabepäev Saaremaa giididele. Giidide ühendusele jagatakse jooksvalt informatsiooni kõikidest olulisematest üritustest ja näitustest.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul	Toimub vähemalt 1 teabepäev Saaremaa giididele. . Giidide ühendusele jagatakse jooksvalt informatsiooni kõikidest olulisematest üritustest ja näitustest.

Võtmetegevus 1.5	Muuseumi trükiste publitseerimine ja artiklite avaldamine ka mujal.		
Trükiste publitseerimine.	Aastas publitseeritakse 1 mahukam trükis (kas kaheaastaraamat või toimetised).	2019 – kaheaastaraamat; 2020 – toimetised, 2021 – kaheaastaraamat; 2022 – toimetised; 2023 – kaheaastaraamat. 2020 – populaarteaduslik album Kuressaare linnus-kindlusest; ; 2023 – Saaremaa biograafilise leksikoni väljaandmine koguteose „Saaremaa“ 3. köitena.	Aastas publitseeritakse vähemalt 1 mahukam trükis (kas kaheaastaraamat või toimetised).
Artiklite avaldamine.	Aasta jooksul on ilmunud 20 artiklit muuseumivälistes publikatsioonides ja ajakirjanduses.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul.	Aasta jooksul on ilmunud vähemalt 25 artiklit muuseumivälistes publikatsioonides ja ajakirjanduses.
Võtmetegevus 1.6	Koostöö teiste muuseumide, teadus- ja haridusasutustega.		
Koostöö kõrgkoolidega.	Muuseum on osalenud Eesti Kunstiakadeemia üliõpilaste kahe õppeprogrammi läbiviimisel.	2019 Ürituste seeria „Ülikool tuleb külla“ koostöös Tallinna Ülikooliga. 2020-2023 – koostöö erinevate ülikoolidega.	Muuseum osaleb vähemalt kolmes Eesti kõrgkoolide üliõpilaste õppeprogrammis koostöö- või praktikabaasi partnerina.
Osaletamine Eesti muuseumide ühendustes.	Osaletakse Eesti Linnusmuuseumide Ühenduses. Ühenduse tegevus on juhuslik.	2019 – Saaremaa Muuseum korraldab ühenduse kokkusaamise Saaremaal. Järgnevad tegevused vastavalt Linnusmuuseumide Ühenduse tööplaanidele.	Osaletakse Eesti Linnusmuuseumide Ühenduses. Ühenduse tegevus on regulaarne.
Rahvusvaheline koostöö.	Koostöö Läänemere-äärsete	2019 – Osaletamine assotsiatsiooni	Toimub regulaarne koostöö ning uue

	Linnusmuuseumide Assotsiatsiooniga ja Läänemere saarte muuseumivõrgustikuga. Koostöö on soikunud, ametlik kontakt taastati alles käesoleval aastal.	aastakoosolekul ja konverentsil Haapsalus. 2020-2022 – aktiivne osalemine assotsiatsiooni aastakoosolekul ja konverentsil (võimalusel ettekandega). 2023 – Assotsiatsiooni aastakoosoleku ja konverentsi korraldamine Kuressaares. 2020-2023 – osalemine Läänemere saarte muuseumivõrgustiku töös.	ekspositsiooni valmimise järel korraldatakse konverents ning aastakoosolek Kuressaares. Taastatud on sidemed ja koostöö Läänemere saarte muuseumivõrgustikuga.

2. MUUSEUM PAKUB MEELDEJÄÄVAID ELAMUSI IGAS VANUSES KÜLASTAJALE

ÜLESANNE	TASE 2018	TEGEVUSED AASTATE LÕIKES	TASE 2023
Võtmetegevus 2.1	Kuressaare kindluse kui fortifikatsioonialaloo teemapargi arendamine.		
Kindlusekompleksi arendamine hariva, külastajasõbraliku ja hästi ligipääsetava väljapanekuna.	Enamus kindluse osadest on konserveeritud või restaureeritud. Paigaldatud on 8 infostendi. Bastionid ja kurtiinid on varustatud treppidega. Valminud on tuulik.	2019 – jätkatakse arendus ja restaureerimistöid vastavalt projektile „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018 - 2020“.	Kogu linnus on fortifikatsiooni ajaloo teemanäitus, selle looga saab tutvuda juba linnuseõuel. Kõik kindluse olulisemad osad on vähemalt konserveeritud. Tagatud on külastajate juurdepääs kõikidele kindluse osadele, paigaldatud on vajalikud infostendid.
Lossi ette	Maketi kontseptsioon on	Tööd toimuvad	Makett on

kindluse maketi paigaldamine.	välja töötatud.	vastavalt projektile „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018 - 2020“. 2018 – viiakse läbi hanked mõõdistaja ja valmistaja leidmiseks; 2019-2020 toimuvad mõõdistustööd ja maketi valmistamine ning paigaldus.	paigaldatud ja saanud oluliseks osaks kindluse tutvustamisel. Lisaks mahulise ettekujutuse loomisele, annab see ka olulisema teabe kindluse ehitusloost.
Võtmetegevus 2.2	Kindluse kui puhkeala atraktiivsuse tõstmine ja uute tegevusvõimaluste loomine.		
Laste mänguväljaku rajamine.	Projekt on valmis, hange on läbi viidud, ehitustööd alanud.	2019 – toimuvad mänguväljaku ehitustööd vastavalt projektile „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018 - 2020“. Kogu perioodi jooksul tegeletakse regulaarselt mänguväljaku hooldamisega.	Mänguväljak on valmis ja leidnud aktiivset kasutust. Sellest on saanud kohalikele inimestele oluline põhjus, et külastada kindlust.
Käsitööturu rajamine.	Turu toimimist on katsetatud. Tingimused võimalike müüjatega on läbi räägitud.	2019 – valmistatakse ette müügiletid ja varikatused. 2020 – analüüsitakse turu kontseptsiooni vastavalt 2019.a. tulemustele ja vajadusel korrigeeritakse seda.	Turg töötab suveperioodil aktiivselt. Sellest on saanud oluline „magnet“, mis meelitab külastajad kindluse Läänebastioni piirkonda, toetades nõnda ka käsitöökeldrite majandamist.
Käsitöökodade ja tuuliku aktiivsem rakendamine.	Käsitöökodade tegevus on soikunud, sepikoda oli pikalt suletud, savikoda on sisuliselt lõpetanud tegevuse. Tuulik on hiljuti valminud, kuid pakub juba külastajatele väga suurt huvi.	2019 – viiakse läbi uued konkursid töökodade operaatorite leidmiseks. Tuulik hoitakse igapäevaselt avatuna. Suuremate ürituste ajal pannakse tuulik tööle.	Käsitöökodad töötavad regulaarselt vähemalt kogu suveperioodi. Töökodadest ja tuulikust on saanud oluline turismiatraktsioon. Tehakse koostööd

			Eesti Seppade Ühenduse ja Eesti Kunstiakadeemiaga.
Hoovikohviku rajamine.	Nõudlus kindluse hoovis paikneva korraliku kohviku järele on väga suur, mida väike jookide ja jäätise putka ei suuda rahuldada. Uue kohviku projekt on valmis, hange on läbi viidud, ehitustööd alanud.	2019 – toimuvad kohviku ehitustööd vastavalt projektile „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018 - 2020“. Viiakse läbi hange kohviku operaatori leidmiseks. 2020 – kohvik on täielikult avatud ja töötab vähemalt suveperioodil.	Kohvik on aktiivses kasutuses, sellest on saanud Kuressaare kindluse oluline puhkemajanduslik aktsent.
Kindluse hoovi heakorrastamine ja kujundamine.	Kindluse territoorium on elementaarses korras. Suuremateks probleemideks on treppide vähesus vallidel, laululava pingistiku amortiseerumine, WC liiga lühiajaline avatus ja murukatendi üldine seisukord.	2019 – vallidele lisatakse kolm uut treppi. Töötatakse välja laululava ja selle pingistiku uus kontseptsioon. Likvideeritakse kogu amortiseerunud pingistik. Vähemalt üks vallisisene WC kohandatakse aastaringseks kasutuseks. Viiakse läbi kindluse territooriumi haljastuse ekspertiis ja töötatakse välja juhend haljastuse parandamiseks ja hooldamiseks. Toimub teekatendite ehitus- ja remonttööd vastavalt projektile „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018 - 2020“. 2020 – vaadatakse üle olemasolev ja töötatakse välja uus Kuressaare kindluse	Kindluse territoorium on heakorrastatud ja varustatud kogu infrastruktuuriga, mis on vajalik külastajate heaolu tagamiseks.

		terviklik valgustuskontseptsioon. Alustatakse murukatendi uuendamist vallidel.	
Võtmetegevus 2.3	Konvendihoone kui muuseumikeskkonna parandamine ja atraktiivsuse tõstmine.		
Uue ruumiprogrammi välja töötamine ja rakendamine.	Ruumiprogrammi on arutatud. Põhikavand on paigas.	2019 – valmib uus ruumiprogramm. Ruumiprogramm viiakse ellu järkjärgult vastavalt uue püsiekspositsiooni rajamisele ja investeerimisvõimaluste. (Vt. ka võtmetegevus 3.1).	Konvendihoone remont- ja arendustööd toimuvad vastavalt uuele ruumiprogrammile.
Lossi ruumide terviklik sanitaarremont ja kujundamine; uute ruumide välja ehitamine.	Vastavalt hoone auditi tulemustele, mis on fikseeritud muinsuskaitsealises eritingimus, on lossi ruumide siseviimistlus ja kujundus amortiseerunud ning vajavad terviklikku remonti ja kaasajastamist. Toimunud on hange küttesüsteemi remondiks.	2019 – jätkub küttesüsteemide remont. Sellega seoses remonditakse vähemalt naiste WC ja sisehoovi paigaldatakse uus katend. Töötatakse välja ruumide sisekujunduslikud põhimõtted. 2019 – <i>Catering</i> -köögi sanitaarremont. 2020 – jätkub küttesüsteemide remont vähemalt keldrikorruse ulatuses. Sellega seoses remonditakse ka keldrikorruse ruumid. 2021 – 2023 Jätkub ruumide ja tehnosüsteemide remont. (Vt. ka võtmetegevus 3.1). Ehitatakse välja põõningukorras vähemalt ühe tiiva ulatuses.	Konvendihoone kõik olulisemad ruumid on läbinud sanitaarremondi ja hoone on uue sisekujundusprojekti alusel terviklikult kujundatud.

Külastajale olulise tervikliku infosüsteemi rajamine.	Muuseumi sisu tutvustav ja külastajatel ruumides orienteerumist võimaldav infosüsteem on kaootiline ja puudulik.	2019 – töötatakse välja terviklik kontseptsioon. 2019 – 2020 paigaldatakse erinevad viidad ja „infokioskid“ linna piirile, kesklinna, i-punkti, konvendihoone ette. 2020 – paigaldatakse uued viidad ja selgitavad sildid lossi ruumidesse.	On muuseumi infoviitade süsteem (kesklinnas, linna sissesõidul jne, Aavikute ja Mihkli muuseumis). On reklaamvideod. Muuseum on nähtav nii sadamates, lennuväljal, Kuressaare linnavärvavas kui ka mujal Saaremaal. Ristviitamine kirikute, mõisate jm Saaremaa huviväärsuste juures. Muuseumi sisesed viidad ja sildid võimaldavad külastajal ruumides lihtsalt orienteeruda ja avavad nende ruumide sisu.
Tornikohviku uuendamine.	Kohviku ruumi seisukorda ja võimalikku opereerimise skeemi on analüüsitud. Kohviku ruum vajab põhjalikku remonti ja ümberkujundamist. Koostöö uue rentnikuga oli eduks.	2019 – valmib ruumi remondi- ja kujundusprojekt. 2020 – remonditakse kohviku ruum.	Kohviku ruum on remonditud ja kujundatud. Leitud on sobiv operaator. Kohvik töötab aktiivselt kogu hooaja vältel.
Võtmetegevus 2.4	Uue ekspositsiooni rajamine.		
Uue kontseptsiooni koostamine ja ekspositsiooni projekteerimine.	Uue ekspositsiooni kontseptsiooni on juba arutatud. Põhimõtted on kokku lepitud.	2019 – sõnastatakse lõplikult uue ekspositsiooni kontseptsioon. Korraldatakse ideekonkurss. 2020 – toimuvad projekteerimistööd.	Kontseptsioon ja projekt on valmis ja rakendatud.
Virtuaaltuur.	Konvendihoone sisene virtuaaltuur on valmis ja muuseumi kodulehel nähtav. http://castle.ee/# .	2019 - projekti „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018 –	Virtuaaltuur on olemas kogu kindluse kohta.

		2020“ raames skaneeritakse kogu kindluse territoorium. 2020-2021 valmib virtuaaltuur ka kindluse territooriumi kohta.	
Uue ekspositsiooni rajamine (ehitamine).	Vajadus uue ekspositsiooni järele on väga suur. Olemasoleva ekspositsiooni vanem osa on nii teostuselt kui ka sisult vananenud.	2022-2023 rajatakse uus ekspositsioon.	Ekspositsioon on valmis ja külastajatele avatud.
Võtmetegevus 2.5	Põnevate ja meeldejäävate näituste ja ürituste korraldamine.		
Ürituste korraldamise eeskirjade välja töötamine.	Hetkel puudub lossihoovis korraldatavate ürituste ühtne kasutuskord.	2019 - koostatakse lossihoovi kasutuskord ürituste läbiviimiseks.	Toimiv süsteem koos lossihoovi kasutuskorra ja ankeetvormiga Lossihoovi rentijatele. Ürituste läbiviimine on sujuv ning tingimused osapooltele selged ja arusaadavad.
Oma tunnusüritus(t)e arendamine.	Traditsiooniliste Saaremaa muuseumi üritustena toimuvad: Kuressaare Lossipäevad, Jõulud Mihkli talumuuseumis, Saaremaa Suvesimman, Pulmames, Lumelinn. Kokku toimus 29 mitmesugust üritust erinevatele sihtgruppidele. Lossipäevad on armastatud ja külastatud sündmus, samas konkureerib see külastajate pärast mitmete teiste sündmustega.	2019 – Lossipäevad, mis on Poola kultuuri tutvustav üritus. 2019-2023 uute ürituste väljamõtlemine ja olemasolevate traditsiooniliste ürituste kontseptsiooni täiendamine ning kaasajastamine.	Saaremaa muuseumi traditsioonilised üritused on kohalike elanike ja külaliste poolt laialdaselt tuntud ja külastatud. Kuressaare Lossipäevade arendamine laiemaks festivaliks, mis hõlmab ja ühendab muusikat, teatrit, (kujutavat) kunsti, tantsu, toidu- ja joogikultuuri ning geograafiliselt linnus-kindlust, linna ja Lossiparki ning muutuks tasapisi muuseumi

			kaubamärgiks.
Oma- ja külalisnäituste korraldamine.	2018 aastal toimus Saaremaa muuseumis 16 näitust.	2019 – „Mässu kaudu vabasse riiki”, relvanäitus Mati Vendeli erakogu põhjal, näitus „Saaremaa ooperipäevad 20”. 2020 – „Kaarma seminar – 150“ 2021 – „Ilmar Torn – 100“ 2019-2023 toimub uute põnevate külalisnäituste otsimine ja sissetoomine.	Näitused on mitmekesised ja pakuvad külastajatele huvi.
Näituste korraldamine koostöös teiste huvilistega.	Näituste koostamise võimekus olemas, nt. keraamikanäitus „Meil on savi” koostöös kogukonnaga (Tõnis Kippereri kureerimisel). Koostöö on olnud pikaajaline Enn Kunilaga, Reet Truuväärtiga jt.	2019 – jätkub näitusesarjade tegemine (nagu „Meil on savi” 2018). - Koostöös kogukonnaga toimub Ooperipäevade näituse korraldamine; - Mati Vendeli relvanäitus: - Jõuluehete näitus. 2020-2023 – koostöö jätkamine seniste partneritega ning otsitakse uusi koostöövõimalusi.	Toimuvad kogukonna ehk nn publiku tehtud näitused, sh näitusesarjad.
Pärimiskultuuriga seotud ürituste seeria loomine.	Tähistatakse rahvakalendri tähtpäevi, nõudlus on olemas. 2018. aastal on käima lükatud Rahvarõiva nõuandekeskus. saaremaa.folklore.ee/rahvariided/ Toimuvad Saaremaa Suvesimman ja koostöös keskkonnainvesteeringute keskusega erinevad teemapäevad - näiteks Vikatipäev, Kirvepäev jne. 2018. aastal on käivitatud on Mihkli Talumuuseumi	Jätkuvad koostööprojektid KIK-iga. 2019-2023 loodud rahvarõiva nõuandekeskusele arendatakse välja koolitus- õppe- ja huviprogrammid.	Rahvarõiva nõuandekeskus on aktiivses kasutuses, kalendritähtpäevade tähistamine linnuses ja Mihkli talumuuseumis jätkub ning Mihkli Talumuuseumis toimuvad üritused aastaringelt.

	projekt „Tingimuste loomine Mihkli Talumuuseumi kasutushooaja pikendamiseks ja uute sihtgruppide kaasamiseks”, mille raames on kavas rahvakalendritähtpäevade tähistamine aastaringelt.		
Näituste tehnilise infra arendamine + disain	Näitusesaalide inventar ja infra sh. valgustus ja vitriinid on vananenud ega vasta kaasaja nõuetele ning vajadustele. Näitusesaalides on liigniiskus.	2019 näitusesaalide kaasaegse sisustuse täpsema vajaduse väljaselgitamine, kaasaegsete võimalustega tutvumine. 2020 vajalike hinnapakumiste võtmine. 2021-2022 rahastusvõimaluste otsimine. 2023 – näitusesaalides ehitatakse välja kaasaegne valgustuslahendus ning soetatakse multifunktsionaalsed vitriinid.	Uuendatud on näitusesaalide valgustus, soetatud multifunktsionaalsed vitriinid. Võimalusel on arendatud välja ventilatsioonisüsteem parema kliima saavutamiseks.
Võtmetegevus 2.6	Muuseumi haridusprogrammide arendamine erinevatele sihtgruppidele.		
Haridusprogrammide rakendamise lossis ja filiaalides.	14 erinevat haridusprogrammi, nendest 8 on kohandatud erinevatele vanuseastmetele. Muuseumipedagoogika programmiga on seotud 21 Saaremaa kooli, lasteaeda, huvikeskust. 2018/19. a. plaan on pakkuda haridusprogrammides osalemist vähemalt 2000 üldhariduskoolide õpilasele koostöös Saaremaa vallaga, lisaks teistele huvilistele väljapool nimetatud	2018-2019 - Valmiva õppeklassi baasil kasutatakse muuseumi haridusprogrammides <i>Learningapps</i> 'i, <i>Kahoot</i> 'i jm digikoolivahendeid. 2019-2023 - Jätkatakse koostööd Saaremaa Vallaga pakkumaks klassidele tasuta muuseumiprogrammides osalemise võimalust.	Muuseumipedagoogika programmiga on seotud vähemalt 25 Saaremaa kooli, lasteaeda, huvikeskust. Kõik Saaremaa haridusasutused lasteaedadest väärivate ülikoolini on lõimitud muuseumiga. Toimub tihedam teavitus- ja koostöö õpetajatega ja Saaremaa

	sihtgruppi (kokku 2300 õpilasele).	<ul style="list-style-type: none"> - Tihendada koostööd erinevate haridusasutustega Saaremaal. - Toimub õpilaste ning üliõpilaste juhendamine uurimustöö teema valikul ja materjali leidmisel. - Saaremaa Muuseumi enda koostatud näitustega kaasneb võimalusel haridusprogramm. 	huvikoolidega. Õpilas- ja üliõpilastööde esitlused muuseumis. Muuseum väärtustab nii nutivabu kui ka nutikaid nutivõimalusi. Saaremaa Muuseumi koostatud näitusega kaasneb sisukas ning loov haridus-programm nii rühmadele kui ka üksikkülastajatele. Iga õpilasrühma külastusele järgneb tagasisideüritus – kirjatöö, joonistus või praktiline töö koduse pärandiga.
Mobiilse haridusprogrammi „Muuseum kohvis“ loomine.	Muuseumi 150. sünnipäeva puhul, aastal 2015, külastati valdu ning tutvustati valdade ajalugu ja kogusid. Saaremaa õpetajate ootuste kaardistamine 2018/2019. Olemas on üks "muuseum kohvis" haridusprogramm lasteaedadele "Muuseum tuleb külla".	2019-2023 - Koostöös õpetajatega luua juurde mobiilseid haridusprogramme, mida on võimalik rakendada koole külastades. Mobiilsete haridusprogrammide tutvustamine Saaremaa õpetajate erialavõrgustike kaudu, koolivaheajal.	Loodud on iga kooliastme jaoks üks mobiilne haridusprogramm. Muuseumi töötajad osalevad programmis „Tagasi kooli!“
Üksikkülastajale loodud haridusprogrammi loomine.	Üksikkülastaja saab Aavikute majamuuseumis kokku panna murdelauseid ja mõistatada Johannes Aaviku loodud sõnu.	2019 - Aavikute muuseumisse seatakse üles puutetundlik ekraan, millel on võimalik mängida Johannes Aaviku keelemängu. 2019-2020 – Linnuskindlusele ja Mihkli	Keelemängud, talumängud ja lossimängud on uuendatud ja nende vastu on suur huvi.

		Talumuuseumile koostatakse peremänguvihikud (täidavad lapsed koos vanematega). 2020 - Lossipargi mäng muudetakse digipõhiseks (toimib alati kättesaadava avastusrajana). 2019-2023 – Mänge tutvustatakse Muuseumiööl.	
Täiskasvanute haridusprogrammide loomine.	Täiskasvanutele pakume erinevaid temaatilisi ekskursioone ja jalutuskäike lossis ja lossi ümbritsevas pargis. Lisaks lossi ja Kuressaarega seotud orienteerumismänge. 2018. a. osaleti Ametikooli ERASMUS+ programmis ja valmis väga populaarse lossi aarete otsimise mängu ingliskeelne versioon.	2019-2023 – luuakse juurde erinevaid, täiskasvanutele suunatud programme koostöös Kuressaare Ametikooli, Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasiumi, meremajanduse keskuse ja väarikate ülikooliga. 2019-2023 – klubiline tegevus, mille kaudu tutvustada huvilistele muuseumi kogusid ja erinevaid teemasid, põnevaid esemeid.	Toimuvad regulaarsed täiskasvanutele mõeldud programmid. Toimib koostöö turismimajanduse üliõpilastega.
Haridusprogrammide sidumine koolide õppeprogrammidega.	Pakutavatest haridusprogrammidest 8 on seotud erinevate õppekavadega	2019-2023 – loodavad ja olemasolevad haridusprogrammid seotakse õppekavadega. 2019-2023 - Haridusprogrammide sse lõimitakse erinevaid õppeaineid.	75% muuseumi haridusprogrammidest on seotud riikliku õppekavaga.
Võtmetegevus 2.7	Mihkli Talumuuseumi arendamine vabaõhumuuseumile iseloomuliku õhustikuga ja aastaringset tegevusi pakkuvaks muuseumiks.		
Hoonete ja territooriumi arendamine.	Muuseumi hooned ja territoorium on küll hooldatud ja muuseum funktsioneerib, kuid kogu potentsiaal ei ole veel ära	2018-2019 - Rekonstrueeritakse laudahoone ja võetakse kasutusele aastaringset	Muuseumi territoorium ja hooned on eeskujulikult hooldatud, nende

	kasutatud.	<p>kasutatava ürituste ja seminariruumina.</p> <p>2019 – koostatakse muuseumi territooriumi arendamise kava. Vormistatakse ümber sissepääs muuseumi territooriumile. Restaureeritakse vana saun, mis võimaldab ka selle eesmärgipärast kasutamist.</p> <p>2021 – remonditakse eluhoone, mis võimaldab kõigi selle ruumide kasutamist aastaringselt.</p> <p>2021-2023 remonditakse uus saun ja kaasajastatakse kogu muuseumile kuuluv nn. puhkeala.</p>	<p>kasutus on paindlik ja aastaringne. Muuseumi puhkeala on välja arendatud, territooriumi kasutus on funktsionaalne ja loogiline.</p>
Muuseumi visuaalse nähtavuse parandamine.	<p>Kuigi muuseum asub otse maantee ääres, on visuaalne eelteavitus muuseumist nii kohapeal kui ka mujal Saaremaal puudulik. Muuseumist sõidetakse mööda.</p>	<p>2018-2019 – töötatakse välja ühine kunagise Kihelkonna kihelkonna turismi alane koostööstrateegia ja visuaalne reklaam, mis teavitaks võimalikke külastajaid kõikidest olulisematest vaatamisväärsustest ümbruskonnas.</p> <p>2020 – Maantee äärde paigaldatakse kaks suurt muuseumi reklaamtahvli.</p>	<p>Muuseum on hästi leitav. Visuaalne eelreklaam on olemas vähemalt mujal Lääne-Saaremaa olulisemates turismi sõlmpunktides ja maanteel.</p>
Uute teenuste välja töötamine ja nende turundamine.	<p>Abielu registreerimine, puhkemaja ja sauna teenus on olemas, kuid 2018.a. pole leidnud kasutust.</p>	<p>2019 – olemasolevaid teenuseid hakatakse süsteemselt turundama.</p> <p>2020 – välja on töötatud uued teenused ja neid turundatakse</p>	<p>Teenustepakett on isikupärane ning aktiivselt kasutuses.</p>

		aktiivselt.	
Vabaõhumuuseumi oma eluolu loomine.	Muuseumi keskkond on väga staatiline, ainult hoonete ja eksponaatide keskne.	Regulaarne tegevus kogu perioodi jooksul. 2019 – sõlmitakse kontaktid võimalike loomapidajatega, paigaldatakse vajalikud rajatised, võimalusel tuuakse esimesed loomad.	Muuseumi keskkond on saanud elavamaks. Hooajaliselt hoitakse muuseumi territooriumil ka talupidamistele omaseid loomi.
Ürituste ja näituste programmi täiendamine.	Populaarne üritus koolidele Mihkli Talumuuseumis on olnud „Jõulud Mihklis”. 2018.a. on saadud toetust projektile „Tingimuste loomine Mihkli Talumuuseumi kasutushooaja pikendamiseks ja uute sihtgruppide kaasamiseks”.	2019-2023 – „Jõulud Mihklis” programmi jätkamine. 2019-2020 – projekti „Tingimuste loomine Mihkli Talumuuseumi kasutushooaja pikendamiseks ja uute sihtgruppide kaasamiseks” raames kord kuus ürituste läbiviimine. 2021-2023 – igakuised üritused on saanud traditsiooniks.	Mihkli Talumuuseumi ürituste programm on isikupärane ning kogukonna ja külaliste seas populaarne. Au sees on Eesti rahvakalendri tähtpäevad, aga ka muud üritused.
Võtmetegevus 2.8	Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumi arendamine kultuuriürituste toimumiskohaks.		
Ürituste ja haridusprogrammi täiendamine.	2018. aastal on toimunud kirjandus- ja kohtumisõhtuid 2. 2018. aastal toimus on IV Üleriigiline Koidula etluskonkurss täiskasvanutele. Aaviku pärandit tutvustab muuseumitund „Valsad, viiul ja mõnos kodo”.	2019-2023 - koostöös Eesti Kirjanike Liiduga ja Saaremaa raamatusõprade klubi jt vabatahtlike ühendustega viiakse läbi kirjandusõhtuid. Murdekeelega populariseerimine. 2021-2023 – luuakse koostöös Kuressaare Linnateatri või mõne teise teatriga etendus Joh. Aavikust.	Kirjandusõhtuid on aastaringiselt. Loodud on Joh. Aavikut tutvustav teatriõhtu. Muuseumitundides võetakse aktiivselt osa. Murdekeelega uurijate ja populariseerijate jaoks on muuseum keskseks kohtumispaigaks.
Johannes ja Joosep Aaviku pärandi tutvustamine.	Loodud on Sõnamäng - http://saaremaa.folklore.ee/aavik/	2019-2023 Kaastakse Johannes Aaviku Seltsi liikmeid ja teisi Aavikute pärandi	Aavikute loomingut tutvustatakse aktiivselt erinevate

		uurijaid Aavikute pärandi tutvustamisel.	meediumite kaudu.
Koostöö Eesti Kirjanike Muuseumide ühenduse, Eesti Keele Instituudi ja Eesti Kirjandusmuuseumi ja Johannes Aaviku Seltsiga.	Aavikute muuseumit teatakse, aga koostööd teiste muuseumide ja institutsioonidega aktiivselt ei toimu.	Johannes ja Joosep Aaviku majamuuseum on esindatud teiste Eesti kirjanike muuseumide ettevõtmistel.	Aavikute muuseum on kirjandusringkonda des tuntud ning koostööprojektides aktiivne partner.
Võtmetegevus 2.9	Muuseumi teeninduskultuuri tõstmine.		
Teenindava personali koolitamine.	Toimunud üks teenindusalane koolitus muuseumi järelevaatajatele.	Regulaarsed koolitused teenindavale personalile.	Teenindav personal on professionaalne.
Külastusjuhi ametikoha loomine.	Ajutiselt (kolmeks kuuks) külastusjuht palgatud näitusele „Kuningad ja sõdurid”.	2019 – struktuuris külastusjuhi ametikoha loomine 2020-23 – muuseumi järelevaatajad on asendatud külastusjuhtidega.	Muuseumi teeninduskultuur on professionaalne ning meeldiv.
Külastajauuringute tegemine.	Viimane külastajauuring oli aastal 2017, varasem aastal 2002.	2019-2020 külastajauuringu tegemine koostöös Eesti Mereakadeemia Meremajanduse Keskusega Kuressaares.	Muuseumi areng on külastajauuringute tulemusi arvestav.

3. MUUSEUM ON EESKUJULIK PEREMEES JA EDUKAS ORGANISATSIOON

ÜLESANNE	TASE 2018	TEGEVUSED AASTATE LÕIKES	TASE 2023
Võtmetegevus 3.1	Hooldus-, ehitus- ja remonttööd Kuressaare kindluses.		
Konvendihoone seisukorra hindamine ja analüüs.	Hoone audit on läbi viidud. Valminud on Muinsuskaitse eritingimused. Jätkatakse hoone tehnosüsteemide kontrolli ja	2019 – valmib lossi nõrkvoolu rekonstrueerimise projekt ja lossi uue valgustuse projekt.	Toimub regulaarne monitooring.

	projekteerimistöödega. Valminud on küttesüsteemide remondiprojekt ja nõrkvoolusüsteemide audit.		
Projekt „Kuressaare kindluse kui turismiobjekti arendamine 2018 – 2020“	Projekt on käivitunud, enamus hangetest on toimunud, ehitustööd on alanud.	2018-2019 Õppeklassi ja kohviku ehitustööd; Teede sillutamine, vallialuse teenindustee ehitamine; Laste mänguväljaku rajamine. 2018-2020 Müüride puhastamine ja eksponeerimine; Esimese ringmüüri markeerimine.	Projekt on edukalt lõpetatud. Kuressaare kindlus on atraktiivsem ja nauditavam muuseumi- ja puhkekeskkond.
Konvendihoone remonttööd.	Hoone põhikonstruktsioonid on rahuldavas seisukorras. Suuremad probleemid on katusekatete lokaalse lagunemisega, tehnosüsteemide ja siseviimistluse seisukorraga. Akende vahetus on lõpetatud. Alustatakse küttesüsteemi remondiga.	2019 – jätkub küttesüsteemide remont. Sellega seoses remonditakse vähemalt naiste WC ja sisehoovi paigaldatakse uus katend. Kontrollitakse üle katused ja asendatakse või kinnitatakse purunenud kivid. 2020 – jätkub küttesüsteemide remont vähemalt keldrikorruse ulatuses. Sellega seoses remonditakse ka keldrikorruse ruumid. 2021 – katusekatete kapitaalremont. 2021-2023 Jätkub ruumide ja tehnosüsteemide remont. (Vt. ka võtmetegevus 2.3). Ehitatakse välja vähemalt üks pööningukorruse ruum.	Hoone on heas tehnilises seisukorras. Ruumide siseviimistlus ja kujundus on kaasajastatud.
Suurtükitorni remonttööd.	Hoone on tervikuna rahuldavas seisukorras, kuid katusel on	2019 – koostatakse katuse remonttööde juhend;	Hoone katusekate on parandatud ja tugevdatud.

	märkimisväärsed tormikahjustused. Küttesüsteem on amortiseerunud. Küttesüsteemi projekt on valmis.	Remonditakse katus. 2021 – remonditakse küttesüsteem.	Küttesüsteem on remonditud. Hoone on tervikuna heas seisukorras.
Kontorihoone ja arhiivraamatukogu remonttööd.	Hooned on tervikuna rahuldavas seisukorras. Arhiivraamatukogu trepp ja kontorihoone tagatiib vajuvad.	2019 – tehakse ekspertiis ja koostatakse remonttööde projektid. 2020 – remonditakse arhiivraamatukogu trepp. 2022 – remonditakse kontori tagatiib.	Hoonete konstruktiivsed probleemid on likvideeritud.
Võtmetegevus 3.2	Hooldus-, ehitus- ja remonttööd Mihkli Talumuuseumis.		
Hoonete seisukorra hinnang.	Hooned on elementaarselt hooldatud. Puudub täpne ülevaade nende ehitustehnilisest seisukorrast.	2019 – toimub hoonete ehitustehniline ekspertiis. Koostatakse remonttööde vajaduste nimekiri.	Regulaarne monitooring.
Hoonete ja rajatiste remont; territooriumi hooldus.	Hooned on regulaarselt hooldatud, kuid kõikides hoonetes on ehitustehnilisi probleeme.	2018-2019 rekonstrueeritakse laudahoone, võetakse maha kõik ohtlikud või kuivanud puud. 2019 – koostatakse muinsuskaitseelised eritingimused ja restaureeritakse vana saun. Maantee äärde ehitatakse uus kiviaed, osaliselt restaureeritakse ait. 2020 – remonditakse eluhoone (tagasein). 2021-2023 remonditakse või paigaldatakse uued rookatused (eluhoone rehi, ratastemaja, aidad).	Hooned ja rajatised on regulaarselt hooldatud ja heas tehnilises seisukorras.
Võtmetegevus 3.3	Hooldus-, ehitus- ja remonttööd Johannes ja Joosep Aaviku Majamuuseumis.		
Hoonete ja rajatiste	Elumaja ja kuur on hiljuti kapitaalselt	Hooneid ja rajatisi hooldatakse	Muuseumi hooned ja rajatised on heas

hooldus ning remont.	remonditud. Need on heas seisukorras.	regulaarselt.	seisukorras.
Võtmetegevus 3.4	Muuseumi struktuuri optimeerimine ja kaasaja nõuetele vastavusse viimine.		
Muuseumi organisatsiooni kaasajastamine.	Valdkondlikult on nõrgad: Turundus- ja kommunikatsioon, arendustegevus, teenindus, teadus, haridus, infotehnoloogia.	2019 - Struktuuris nn tulutoovad ja kulutavad ülesanded tasakaalustada. Struktuuri luuakse müügi- ja arendusjuhi ametikoht. 2020 - Muuseumi kasumipõhiste üksuste – kohvik, poed, ruumide rent – töö on nii korraldatud, et see toetab muuseumi majandamist ja põhifunktsioonide täitmist. 2020-2023 - struktuurimuudatused toimuvad vastavuses muuseumi arengusuundade ja ühiskonna ootustega muuseumile.	Muuseum on efektiivselt juhitud ja innovaatiline organisatsioon, töökeskkond on positiivne ja avatud. Muuseumi personalipoliitika ja töökorraldus toetab vajalike töökohtade täitmist.
Võtmetegevus 3.5	Muuseumi majandustegevus on efektiivne.		
Muuseumipoe arendamine.	Muuseumipood vajab uuendamist nii sisu kui asukoha osas. Muuseumi kauplus on väike ning kaubavalik odava masstoodangu poole kaldu. Tootevaliku ettepanekud 2018: muuseumi omatooted, nt Linnuse juust, leib, mida müüakse ainult muuseumis jms. Meened võivad olla ka hooajalised.	2019 – ruumide auditi läbiviimine ja muuseumipoele kõige parema koha ja lahenduse leidmine. Kaubavalikus on suund muuseumile isikupärase kauba leidmisel. 2020 – projekteerimine ja uue muuseumipoe sisustamine.	Muuseumipood on muuseumielamuse oluline ja meeldejääv osa ning poel on omatulu teenimisel oluline roll. Valikus ainult saaremaised või näituste ja muuseumiga seonduvad tooted, muuseumipood on paigutatud nii, et kõik lahkuvad muuseumist selle kaudu. Museaalidest inspireeritud meened on hea disaini ja teostusega.
Kohvikute arendustöö.	Tornikohvik on amortiseerunud ning	2018-2019 – suvekohviku	Meeldiva teenindusega kohvikud on

	sisekujunduslikult ebaõnnestunud lahendusega.	ehitustööd. 2019 – suvekohvikule leitud operaator ja kohvik on aktiivses kasutuses. 2019 – tornikohviku uue sisekujundusliku projekti koostamine. 2020 - tornikohviku ümberehitustööd.	külastajate seas populaarsed ning muuseumielamuse olulised osad.
Olemasolevate teenuste arendamine ja uute loomine.	<i>Catering</i> -kööök on amortiseerunud ega vasta tänapäeva nõuetele. Teenuste valik on väike (Piiskopi pidusöök, kahuripauk).	2019 - <i>Catering</i> -köögi ehitus (vt ka punkt 2.3). 2019 – purjelaevaga „Hoppet” ühiste teenuste väljatöötamine ja ellurakendamine (nt lastelaagrid). 2019 – koostöös KEK-i hoone omaniku Helle Susiga koostatakse ekskursioonipaketid koolidele. 2020 - uute teenuste väljatöötamine (sünnipäevad, pulmad, jõulupeod, aastavahetuse üritus jms).	Muuseumi pakutavad teenused on isikupärased ja klientide seas populaarsed. Ruumid on korrastatud ning varustatud vajalike seadmete ja tehnikaga, aktiivses kasutuses, populaarsed nii pulmade, sünnipäevade kui muude tähtsündmuste läbiviimiseks. Muuseumi poolt professionaalne teenindus ja ettevalmistus. Koostöös partneritega suudab muuseum pakkuda ka täisteenust koos toitlustusega.
Ruumide ja territooriumi rent.	Muuseumi ruumide rent ei ole aktiivne.	2019 – struktuuri on loodud müügi- ja arendusjuhi ametikoht. 2020-2023 – toimub aktiivne müügitöö ruumide rentimisel.	Muuseumi ruumide ja välialade rent on aktiivne ja klientide seas populaarne. Suureneb muuseumi omatulu.
Võtmetegevus 3.6	Efektive turundus- ja müügitöö kasvatav sihtasutuse tulubaasi.		
Turundusstrateegia arendamine.	Videod olemas parvlaevadel. Struktuuris vastav ametikoht puudub. Turundusstrateegia puudub. Idee koostada muuseumitegevuste paketid sisu ja hinna	2019 – struktuuris luuakse müügi- ja arendusjuhi ametikoht, eeltööd turundusstrateegia loomiseks. 2019 - ühispilet oma muuseumi sees. 2019 – Lääne-	Muuseumil on toimiv turundusstrateegia ning professionaalsed töötajad, kes aktiivselt müügi- ja arendustööga tegelevad. Muuseum on nähtav, ühes taktis Kuressaare/Saaremaa

	põhiselt, lisada partnerite pakkumisi.	Saaremaa marsruudi väljatöötamine ning turundamine. 2019-2023 Turunduskoostöö MTÜ-ga <i>Visit Saaremaa</i> ja SA-ga <i>Saaremaa Turism</i> . 2020 – muuseumi turundusstrateegia kinnitamine ja ellu rakendamine.	tegevustega. Info olemas laevadel, bussides, lennukites, sadamates, lennujaamas, maakonna tahvritel, linnapildis, spaades, hotellides, mõisates jm.
Muuseumi brändi, tunnuslause jne. loomine.	Olemas logo, kuid kompleksne tunnusgraafika on loomata.	2019 – tunnuslause leidmine. 2020 - tunnusgraafika loomine.	Muuseumil on tugev bränd. Muuseumil on lööv tunnuslause ja meeldejääv ja hästi disainitud tunnusgraafika. Tegevuste tutvustamine lugudena, s.t on valitud teemad, sündmused, legendid, mida esile tuua. Tunnuslause töötab muuseumi kasuks.
Meediatöö korraldamine.	Rahvusringhääling ja Saaremaa lehed on muuseumi tegevuste head kajastajad. Muuseum pakub ajakirjandusele u 25 sõnumit aastas. Ilmub u 30 artiklit. Üleriigilistes päeva- ja nädalalehesse jõuavad muuseumi uudised harva, veelgi harvemini naaberriikide meediasse. Kommunikatsioonispetsialisti töökoht struktuuris puudub.	2019-2023 – kommunikatsiooniplaanid on loodud kõigile muuseumi suurematele üritustele. Näituste ja ürituste reklaamiks on välja töötatud tüüplahendused. 2020 – struktuuri on loodud ametikoht, kelle põhiülesandeks on muuseumi kommunikatsiooni eest hea seismine.	Meediatöö on korrektne, sujuv, õigeaegne ning kõigi huvilisteni jõudev. Saaremaa muuseumist annavad teada üleriigiline ja kohalik meedia, samuti Soome ja Läti meedia, toimub personaalne suhtlus ajakirjandusega. Muuseumis töötab professionaalne kommunikatsioonispetsialist.
Muuseumi tervikliku visuaalse reklaami- ja infosüsteemi loomine.	Parvlaevadel on reklaamklipid. Mihkli Talumuuseumi juurde, samuti Kihelkonna teeristi on paigaldatud pruun viit. Mihkli	2019 - Muuseumi infoviidad kesklinnas ja I-punktis Raekojas. 2020 – Lääne-Saaremaa turismimarsruudi väljatöötamine ja	Muuseum on nähtav nii sadamates, lennuväljal, Kuressaare linnavärvavas kui ka mujal Saaremaal. Ristviitamine kirikute, mõisate jm Saaremaa

	<p>talumuuseumi väravatele on paigaldatud sildid „Muuseum”.</p> <p>Alustatud on linnusmuuseumi reklaamekraanide info koostamist.</p>	<p>kaartide paigaldamine.</p> <p>2020 – infoviit linna sissesõidul.</p> <p>2021-2022 - reklaamvideote valmistamine.</p> <p>2023 – rsitviitamine erinevate huviväärsuste juures.</p>	<p>huviväärsuste juures.</p>
<p>Koduleht, FB jt sotsiaalmeedia kanalid.</p>	<p>Kodulehel info tihti aegunud, puudulik. FB-d täiendatakse mitme inimese poolt, kuid ühtne vastutaja puudub.</p> <p>Teistes sotsiaalmeedia kanalites Saaremaa Muuseum ei tegutse.</p>	<p>2019 – kodulehte uuendatakse korrapäraselt.</p> <p>2020-2021 – kodulehele uute võimaluste loomine nagu pileti ost, suveniiride ost poest, ruumide broneerimine jms.</p> <p>2022-2023 – kodulehe info regulaarne täiendamine ja uuendamine, kaasajastamine.</p>	<p>Kodulehel on alati värsket info, ülevaatlik eelinfo, pildipank, virtuaaltuurid, e-näitused. Viited, kiirlingid olulisemate partnerite kodulehtedelt. Viies keeles.</p>
<p>Oma meenete väljaarendamine.</p>	<p>Meenetena väljatöötatud: paberist kindluse makett, puzzle, värviraamat, vile, lossi õlu.</p>	<p>2019-2023 – koostöös käsitöölise ja ametikooli disaineritega töötatakse välja uusi meeneid.</p> <p>Tootevaliku ettepanekud 2018: muuseumi omatooted, nt Linnuse juust, leib mida müüakse ainult muuseumis jms.</p> <p>Meened võivad olla ka hooajalised.</p>	<p>Museaalidest inspireeritud meened on hea disaini ja teostusega (vt ka punkt 3.5 –muuseumipoe arendamine).</p>
<p>Võtmetegevus 3.7</p>	<p>Koostöö KOV-ga, seltside, MTÜ-ga, turismiasjalistega jne.</p>		
<p>Koostöö ürituste planeerimisel.</p>	<p>Lepingute sõlmimine on jäänud n.ö viimasele minutile, millest tulenevalt ootuste ja kohustuste osas lahkkelid.</p>	<p>2019 – ürituste korraldamise eeskirja väljatöötamine (vt ka punkt 2.5).</p> <p>2019-2023 – varases staadiumis läbirääkimiste pidamine ning</p>	<p>Koostöö Kultuurikeskuse ja Linnateatriga, vastastikune toetus. Vastastikku kasulik koostöö Ooperipäevade, Merepäevade,</p>

		lepingute sõlmine.	Kammermuusikafestiv ali jt. Loss on populaarne ja hinnatud pulmade jm tähtsündmuste pidamise paik.
Osalemine maakondlike suurürituste läbiviimisel.	Muuseum on suurüritustel kasutusel ühe toimumispaigana, kuid mitte aktiivse korraldustiimi liikmena.	Oma võimaluste tutvustamine partneritele ning ühisosa leidmine vastastikus koostöös.	Muuseum on positsioneerinud end hea koostööpartnerina erinevate suurürituste korraldamisel.
Koostöö töötukassaga.	Töötukassa kaudu on 2018. aastal tulnud muuseumisse 3 vabatahtlikku, lisaks tööharjutajad (15 inimest).	2019-2023 koostöö Töötukassaga on jätkuv ning mõlemale osapoolle kasutoov.	Muuseum on populaarne tööpraktika baas ning vabatahtlike töötamise koht.
Vabatahtlike rakendamine.	Vabatahtlikuna kasutatud spordiklubi „Spordikomitee” liikmeid raidkivide ruumi kolimisel.	2019 – üleskutse kodulehele vabatahtlikuna muuseumi tegevustes kaasalöömiseks (Lossipäevad, muuseumiöö jms).	Muuseum on hea koostöö-partner, vabatahtlikuna muuseumi abistada peetakse auasjaks.
Oma seltsingu, tugigrupi loomine.	2018. a. loodud Teisipäeva klubi (toimunud 5 üritust).	2019 – klubi liikmete arvu suurendamine ja ürituste laiem reklaamimine. Üritused toimuvad üks kord kuus. 2020-2023 – klubi kokkusaamised toimuvad kord kuus (v.a suvisel perioodil).	On olemas tegus toetus-ühendus.
Kohaliku omavalitsuse aktiivne kaasamine	KOV toetab muuseumi projektipõhiselt.	Läbirääkimised regulaarse tegevustoetuse sisseviimiseks.	KOV toetus moodustab 33% muuseumi eelarvest.
Võtmetegevus 3.8	Organisatsioonisisene meeskonnavaimu loomine ja kaasaegse töömudeli juurutamine		
Meeskonnavaimu tugevdamine	2018.a. toimus töötajate ekskursioon Lääne-Saaremaale ning ühisseminar Vikil. Toimub traditsiooniline jõulupidu.	2019-2023 – ühiste ürituste korraldamine ning osalemine kollektiiviga muuseumitöötajate üleestilistest üritustest.	Professionaalne, energiat täis ja meeskonnavaimuga personal.
Kaasaegse töökeskkonna ja	Sportlike eluviise ei toetata.	2019 – töötatakse välja spordikulude	Juurutatud on kaasaegne töömudel

-korralduse juurutamine.	Puudub prillide kompenseerimise toetus. Paindlik tööaeg ei ole kasutusel.	hüvitamise kord. 2019 – seatakse sisse võimalus paindlikuks tööajaks, töötatakse välja vastav kord. 2020 – töötatakse välja kord prillide kompensatsiooniks. 2022 – töötajate rahulolu-uuringu läbiviimine.	(paindlik tööaeg, sportliku eluviisi toetamine, ühiste ürituste korraldamine jm).
Kollektiivi sisene teabe liikumine.	2018. a. on sisse viidud iganädalane töökoosolek ning <i>Google</i> -kalender. Muuseumi kommunikatsioon ja infovahetus vajab muudatusi.	2019 – töötatakse välja kaheaasta kalender, kus on kirjas kõik olulisemad sündmused ning määratakse vastutajad. 2020- 2023 – muuseumi tegevus lähtub arengukavast ja iga-aastasest tegevuskavast ning kaheaasta sündmuste kalender aitab kaasa ürituste õigeaegsele ettevalmistamisele.	Muuseumi tegevused on hästi planeeritud ning ettevalmistuse on piisav ning töötajate ülesanded on selged ja arusaadavad.
Filiaalide tihedam sidumine.	Filiaalide töötajad tunnevad end kõrvalejätuna.	2019 – funktsioonipõhise struktuuri juurutamine ning tööülesannete fikseerimine ametijuhendites. 2020 – projektide väljatöötamine spetsiaalselt filiaalide jaoks, kuhu on kaasatud töötajad nii peamuuseumist kui filiaalidest.	Peamuuseumis ja filiaalides töötavad inimesed on hästi seotud.
Täiendkoolitused.	Täiendkoolitused toimuvad. Enesetäienduseks on korraldatud ühiseid ekskursioone teistesse muuseumidesse.	2019-2023 – täiendkoolituste aktiivne rakendamine. 2019-2023 – Siseseminaride sisseviimine töötajate üldkultuurilise ja erialase silmaringi laiendamiseks.	Töötajad on oma valdkonna kaasaegsete meetoditega kursis ning aktiivsed uusi teadmisi töös rakendama.
Motivatsioonipakett	Enesetäiendamine on soositud.	2019 - 1. september koolilaste vanematele	Muuseum on hinnatud tööandja.

	Tähtpäevade meelepidamine (ühine jõulupidu, sünnipäevad).	vaba päev. <ul style="list-style-type: none"> - 1 tervisepäev aastas kõigile töötajatele. - Müügiplatsend ilt palgalisa maksmine poemüüjale. - Spordikulude kompensatsioon. 2020 - prillide kompensatsioon. 2019-2023 - õppimistahte ja katsetamisjulguse tunnustamine. <ul style="list-style-type: none"> - paindliku tööaja sisseadmine. - ühisürituste korraldamine. 	